

V КОНГРЕС ПЕДІАТРІВ-ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІВ ТА НУТРИЦІОЛОГІВ УКРАЇНИ “АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИТЯЧОЇ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ” (Київ, 24-25 листопада 2016 р.)

У конгресі взяли участь понад 700 учасників з різних регіонів України. Наукова програма Конгресу включала обговорення широкого кола питань дитячої гастроентерології: актуальні питання кислотнозалежних захворювань у дітей; сучасні підходи до діагностики та лікування захворювань кишечника та гепатобіліарної системи.

Основними завданнями Асоціації є сприяння здоровому розвитку дітей в Україні, оптимізація харчування дітей різних вікових груп, покращення профілактики і лікування гастроентерологічних захворювань у дітей, впровадження сучасних європейських методів діагностики і лікування гастроентерологічних захворювань. Багато уваги Асоціація приділяє розробці нормативної документації, впровадженню сучасних протоколів і алгоритмів, підвищенню рівня кваліфікації педіатрів, дитячих гастроентерологів, нутриціологів, сімейних лікарів, підвищенню рівня санітарної культури населення з питань харчування дітей, профілактики і лікування захворювань органів травної системи.

Однією з актуальних проблем суспільства сьогодні є недостатня обізнаність населення України у питаннях раціонального дитячого харчування. В зв'язку з цим на Конгресі було проведено семінар «Проблемні питання дитячої нутриціології». Ідеєю семінару була зустріч провідних фахівців з питань дитячої гастроентерології та нутриціології та досвідчених експертів в галузі гігієни з лікарями-педіатрами та лікарями сімейної медицини.

Значна увага в роботі конгресу була приділена сучасним поглядам на пре- та пробіотичну концепцію в дитячому харчуванні. Сьогодні доведено, що серед усіх складників грудного молока, третє місце за кількістю, після лактози і жирів, займає достатньо складний комплекс олігосахаридів, склад якого залежить від географічного походження матері, її генотипу (групи крові), терміну гестації на момент пологів і тривалості лактації. Результати численних досліджень, виконаних наприкінці 90-х років, беззаперечно довели, що через особливості своєї хімічної структури олігосахариди не гідролізуються лактазою і ферментами 12-палої кишки і досягаючи товстої кишки у незмінену стані, діють як пробіотики, забезпечуючи сприятливі умови для розвитку нормальної мікрофлори кишечника, виконують роль харчового середовища для бактеріального метаболізму, забезпечують домінуючий розвиток біфідобактерій, формують механізми адекватної

імунної відповіді, виконують захисні функції в усіх відділах травної системи. Відомо, що дитина до свого народження, перебуває у стерильних умовах. Після народження вона отримує мікрофлору з родових шляхів матері, її шкіри, оточуючого середовища. У подальшому велике значення належить характеру вигодовування. Доведено, що ініціація імунної відповіді дитини починається в перші години неонатального періоду під впливом мікрофлори. При відсутності потрібних мікроорганізмів зменшується глибина крипт слизової оболонки кишечника, знижується висота ворсин, відбувається витончення власної пластини, зменшення пейєрових бляшок. За участю мікрофлори виділяються лізоцим, секреторні імуноглобуліни А, стимулюється фагоцитарна активність макрофагів і нейтрофілів, вироблення інтерферону, інтерлейкіну 1, фактору некрозу пухлин. Попри значну кількість клінічних досліджень, що проведені в світі, на сьогоднішній день ще недостатньо доказів для остаточних висновків щодо ефективності пре- та пробіотиків у продуктах харчування дітей першого року життя. Потрібними є подальші дослідження впливу різних компонентів дитячих сумішей на функції слизових оболонок, імунологічні і метаболічні реакції, розвиток сенсibiliзації та харчової толерантності.

При аналізі поширеності захворювань органів травлення у 2015 р. звертає увагу, насамперед, висока питома вага хронічних органічних захворювань. Актуальною проблемою залишається низька діагностика захворювань стравоходу у дітей, середній показник поширеності яких в Україні становить 0,85 % (захворваність — 0,33 %); при цьому існують дуже великі розбіжності в показниках між областями, що свідчить про недостатньо чіткий підхід до діагностики та потребує подальшого удосконалення знань лікарів у цьому питанні.

У той же час збільшилась і частка функціональних розладів та захворювань, що свідчить про більш професійний підхід лікарів-педіатрів, сімейних лікарів у питаннях надання гастроентерологічної допомоги, більш широкого застосування різних методів діагностики (у тому числі ендоскопічних) при зверненні хворих та при профілактичних оглядах.

В країні вкрай низьким є рівень охоплення диспансерним наглядом гастроентерологічних хворих — 55,4 %. Подальшу роботу треба продовжити у напрямку підтримки грудного вигодовування. В 2015 р. в цілому по Україні на грудному ви-

годовуванні знаходилися: до 6 міс. віку — 54,73 % (2014 р. — 54,91 %), до 3 міс. віку — 27,83% (2014 р. — 27,3 %) малюків. В останні три роки ці показники залишаються практично на одному рівні.

Значна увага на конгресі була приділена удосконаленню протоколів і клінічних настанов з дитячої гастроентерології і нутриціології. Було внесено ряд пропозицій і доповнень до запропонованих розробок. На сьогоднішній день в галузі дитячої гастроентерології затверджено 19 клінічних протоколів (Наказ № 59 від 29.01.2013 р.), що є одним із найкращих показників серед спеціалізованої допомоги. Разом з тим, п'ять із них підлягають перегляду (два з них — хронічні гепатити В та С у дітей на цей час практично розроблені і знаходяться в стадії затвердження), а на перегляд трьох (ГЕРХ, хвороба Крона, виразковий коліт у дітей) подана доповідна записка в МОЗ України)

Під час конгресу було прийнято рішення щодо організації і впровадження освітніх програм для лікарів і батьків з проблем дитячої гастроентерології і харчування, проведення тренінгів для провідних спеціалістів у обласних центрах України.

У резолюції конгресу передбачено проведення таких заходів.

Ініціювати створення республіканського гастроентерологічного дитячого науково-практичного центру (у т. ч. з проблем целиакії).

Переглянути Наказ МОЗ України № 22 від 07.02 1994 р. “Про заходи щодо удосконалення та

розвитку спеціалізованої допомоги дітям з гастроентерологічними захворюваннями”, який не враховує реалій сьогодення, та підготувати нову редакцію відповідно до сучасних рекомендацій.

Переглянути “Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із захворюваннями органів травлення”, наказ МОЗ України № 59 від 29.01.2013 р. Підготувати нову редакцію протоколів лікування гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби, хронічних захворювань кишечника у дітей.

Сприяти створенню та реалізації державної програми по допомозі в лікуванні дітей з запальними захворюваннями кишечника з використанням біологічно активної терапії.

Провести у 2017 р. круглі столи для педіатрів та неонатологів по здоровому харчуванню по всіх областях України.

Запланувати на 2017 р. проведення науково-практичної конференції “Харчування нового життя” з можливим он лайн доступом до участі в конференції.

Запланувати та провести семінари з актуальних проблем дитячої гастроентерології в різних областях.

Ініціювати створення “Українського тижня здорового харчування дітей”.

На конгресі було заслухано звіт Президента Асоціації педіатрів-гастроентерологів та нутриціологів України професора О. Г. Шадріна та проведено нараду-семінар обласних позаштатних дитячих гастроентерологів.